

6. Sýnýf Ülkemiz Ve Dünya Ders Notlarý,Konu Anlatýmý

6. SINIF ÜLKEMÝZ VE DÜNYA

DÜNYA'NIN NERESÝNDEYÝZ

Sýnýrlarý belirli bir alan içinde yapayan in-san sayýsýna nüfus denir. Bu alan Dünyanýn ta-olabileceði gibi kýta, ülke, bölge, il, ilçe, köy veya daha dar bir alan da olabilmektedir.

Ýnsanlarýn eseri olan ya da dođal çevre-den elde edilen, iþletildiðinde gelir getiren zengin-likler ekonomik kaynak olarak adlandırýlýr. Ekono-mik kaynaklarýn iþleniþ þekillen, mal ve hizmet et-kinlikleri ile bu etkinliklerden dođan ilipkilerin bü-tününe de ekonomik faaliyetler denir.

Nüfus ve ekonomik faaliyetler yeryüzüne eþit ve dengeli bir þekilde dađýlmamýþtır. Bunun ne yeryüzündeki her alanýn ayný özellikleri tapýmamasýdır.

Dünya üzerinde nüfusun ve ekonomik fa-aliyetlerin dađýlýþýnýn düzensiz olmasýnda çeþitli fa-etkilidir. Bunlar;

Fiziki Faktörler

1. Yeryüzü þekilleri

2.Ýklim özellikleri

3.Bitki örtüsü

4. Toprak verimliliði

5. Su kaynaklarý

6. Kara ve denizlerin dađýlýþý

7- Coðrafi konum

8. Yer altý kaynaklarý

9. Baký

Beþerî ve Ekonomik Faktörler

1.Ulaþým

2.Sanayileþme

3.Ticaret

4.Tarým

5.Yer altý zenginlikleri

6.Turizm

7 Tarihî faktörler

8.Göçler

- Ø Arazinin engebeli olduðu yerlerde ulaþým, ip olanaklarý ve tarým alanlarý kýsýtlý olur. Bu ne-denle daðlýk ve engebeli alanlar nüfusun seyrek olduðu yerlerdir. Dünya nüfusunun yaklaþýk onda dokuzu ova ve düzlüklerde yaþamaktadýr. Ýnsan-lar asýrlar boyunca yerleþmek için düz alanlar seçmiþtir. Örneðin; Alp ve Himalaya daðlarý gibi yüksek ve engebeli yerlerde nüfus oldukça azdýr.

- Ø Ýklim özellikleri de nüfusun cođrafi dađýlý-þý üzerinde etkilidir. Sýcaklýk ve yađýþ koþullarý yeterli olduđu yerlerde nüfuslanma fazla iken ekonomik faaliyetler de çeþitlidir. Buna karþýlýk sý-caklýđýn ve yađýþýn yetersiz veya çok fazla olduđu yerlerde ise nüfus ya çok az ya da hiç yođur. Ku-tup bölgeleri ve Ekvator çevresi bu duruma ör-nektir. Dođal bitki örtüsü orman olan bu alanlar tarýma ve yerleþmeye elverişli deđildir. Bu neden-le bu alanlarda nüfusun az olduđu görülr.

- Ø Verimli toprakların bulunduđu, akarsula-rýn, göllerin, tatlý su kaynaklarının olduđu yerlerde de nüfus yođundur. Örneđin; Nil, Dicle, Fýrat, Ýndus ve Ganj gibi akarsu havzaları tarýma elverişli olduđu için buralarda nüfus yođundur.

- Ø Ulaþým, sanayi, tarým, ticaret ve enerji kaynaklarının iþletilmesi gibi ekonomik faaliyetle-rin yođun olduđu yerlerde insan gücüne ihtiyaç duyulması nedeniyle buralarda nüfus yođundur. Örneđin; önemli ticaret yollarının geçtiđi Türkiye, tarým alanlarının geniþ olduđu Hindistan, sanayi-nin geliþtiđi Batý Avrupa ve Japonya nüfusun yo-đun olduđu yerlerdir.

Dünyada Nüfusun Yođun Olduđu Yerler

- Ø Afrika'da Nil Vadisi,
- Ø Kuzey Amerika'nın doğu kıyıları,
- Ø Güneydođu Asya kıyıları (Malezya, En-donezya, Hindistan),
- Ø Avrupa ülkeleri (Fransa, Ýngiltere, Hollan-da, Belçika, Lüksemburg, Almanya, Ýsviçre, Ma-caristan, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya).

Dünyada nüfusun yođun olduđu yerlerde iklim þartları elverişli, yeryüzü þekilleri sade, tarým alanları geniþ, toprak özellikleri tarýma elverişli, su kaynakları bol, ulaþým ađý geliþmiþtir.

Dünyada Nüfusun Az Olduđu Yerler

- Ø Dađların yüksek kesimleri,
- Ø Kuzey ve güney kutup çevreleri,
- Ø Bataklýk alanlar ve engebeli dađlýk araziler,
- Ø Ekvatorial bölgedeki Amazon ve Kongo havzaları gibi sýk ormanlýk alanlar,
- Ø Asya Kıtasý içlerindeki ve dönenceler çevresindeki çöl ve bozkýr alanlarıdır.

Dünyada nüfusun ve ekonomik faaliyet-lerin az olduđu yerler dođal faktörler aчыsýndan insan yaþam için uygun koþullar taþımayan yer-lerdir.

Nüfus Yođunluđu Fazla Olan Ülkelerden Bazıları

Bangladeþ,Güney Kore,Hollanda,Belçika,Japonya, Hindistan,El Salvador,Sri Lanka,Ýngiltere,Almanya

Nüfus Yoðunluðu Az Olan Bazý Ülkeler

Moðolistan,Nabibya,Avusturya,Moritanya,Libya,Kanada,Kazakistan,OrtaAfrika,Bolivya,Rusya,

TÜRKÝYE'DE NÜFUS DAĐILIBI

- Ø Türkiye'de kýyy kesimleri, iklimin elverişli olmasýndan dolayı tarýmsal etkinlikler için uygun kopullar oluþturur. Bu nedenle kýyy kesimlerinde nüfus yoðunluðu fazladýr.
- Ø Kýýplary çok soðuk geçen yüksek ve engebeli alanlar ile kuraklýðýn yaygýn olduðu kesim-lerde yoðunluðu azdýr.

Türkiye'de Nüfusun Yoðun Olduðu

Kesimler

- 1. Çatalca-Kocaeli Bölümü baþta olmak üzere Marmara Bölgesi,
- 2. Ege Bölümü,
- 3. Çukurova ve Akdeniz kýyy kesimi,
- 4. Doðu Karadeniz'in kýyy kesimleri,
- 5. Ýç kesimlerde verimli alüvyal ovalar.

Türkiye'de Nüfusun Seyrek Olduðu Kesimler

- 1. Doðu Karadeniz'in iç kesimleri,
- 2. Doðu Anadolu Bölgesi'ndeki yüksek platolar,
- 3. Hakkari Bölümü(Doðu Anadolu)
- 4. Menteþe Yöresi(Akdeniz)

- 5. Teke ve Tapeli platolarý(Akdeniz)
- 6. Ýýldýz Dađlarý Bölümü(Marmara)

KÝM NEREDE ÇALIPIYOR?

Dünya üzerinde yaþayan nüfusun bir kýs-mý tarým, bir kýsmý sanayi, bir kýsmý da hizmet sektöründe çalıþmaktadır. Bu sektörler içinde de-điþik meslek dallarý yer almaktadır.

Sektörün

Adý

Ekonomik Faaliyet

Kollarý

Tarým

Tarla ve bahçe bitkileri,

hayvancýlýk ve ormancýlýk

Sanayi

Madencilik,

Elektrik, gaz ve su,

Ýnþaat ve bayýndýrlýk iþleri

Hizmetler

Toptan ve perakende ticaret,

lokanta ve oteller, ulaþtýrma,

haberleþme, depolama, mali kurumlar, sigorta ve yardýmcý

iþ hizmetleri, toplum hizmet-

leri, sosyal ve kiþisel hizmetler

Tarým sektöründe çalıþan nüfusun yoðun olduđu ülkeler fazla geliþme gösterememiþtir. Hizmet sektöründe çalıþan nüfusun faz-la olduđu ülkeler ise oldukça geliþmiþ ülkelerdir.

Malavi, Bolivya, Arnavutluk, Bangla-deþ ve Jamaika gibi ülkelerde tarým alanında çalıþan nüfusun oraný yüksek iken ABD, Japonya, Ýngiltere, Norveç, Güney Afrika gibi ülkeler hizmet ve sanayi sektörü alanında geliþme gösteremiþtir. Tarým sektörüne ađýrlýk veren ülkelerin geliþmiþ düzeyi yetersiz, hizmet ve sanayi sektörüne ađýrlýk veren ülkelerin geliþmiþlik düzeyi yüksektir.

Sanayileþmiþ ÷lkelerde tarýmda çalyþan insan sayýsý azdýr. Ancak tarýmdan elde edilen verim yüksektir. Sanayileþmiþ ÷lkelerde tarým alanýnda modern yöntemler uygulandýðý gi-bi teknik araç gereçlerden yararlanarak daha çok gelir ve verim elde edilir.

Ülkelerin ekonomik alanda öne çýkmala-rýnda;

"Ø Ýklim özellikleri

- Ø Toprak özellikleri
- Ø Doðal kaynaklar
- Ø Devlet politikasý
- Ø Yetiþmiþ insan gücü
- Ø Giriþimcilik arayýþý etkili olur.

Tüm bu etkinliklerin yanýnda yapadýk-larý ÷lkenin kalkýnmasý için insanlarýn;

- v Dürüst,
- v Çalyþkan,
- v Vataný ve milletini seven,
- v Sorumluluk duygusu geliþmiþ olmalarý gerekmektedir.

ALDIKLARIMIZ, SATTIKLARIMIZ

Belirli bir kazanç saðlamak amacýyla her türlü mal ve hizmetin alým satým faaliyetlerine ticaret adý verilir. Bir ÷lkenin sýnýrlarý içindeki iç pa-zara yönelik ticaret iç ticaret, ÷lkeler arasýnda dýþ pazara yönelik ticaret ise dýþ ticaret olarak ad-landýrýlýr.

Ülkeler ürettikleri mallarýn ya da ham maddelerin fazlasýný diðer ÷lkelere satar.

Dýþ ticaret içinde yer alan bu faaliyete dýþ satým (ihracat) adý verilir.

Dýp ticaret ile satýlan mallarýn döviz olarak karbýlýðýna dýp ticaret hacmi denir.

Ülkelerin ihtiyacý olan çepitli ürünleri diðer ülkelerden satýn almasý faali-yetine ise dý (ithalat) adý verilir.

Bir ülkenin ihracatý ve ithalatý üzerinden alýnan vergiye gümrük vergisi denir. Devlet gümrük vergisinin alýnmasýndan sorumludur ve bazý kuruluþlarý aracýlýðýyla bu iþi yapar. Ülkelerin gümrük çýkýþlarýnda gümrük kapýsý olarak adlandýrýlan vergi denetiminin yapýldýðý yerler vardýr.

Ülke

Baþkenti

Gümrük Kapýsý

ÜLKE

BAÞKENT

Suriye

Þam

Nusaybin, Cilvegözü, Ceylanpýnar

Azerbaycan

Bakü

Ýrak

Baõdat

Habur

Özbekistan

Tapkent

iran

Tahran

Gürbulak, Esendere

Kýrgizistan

Bipkek

Gürcistan

Tiflis

Sarp

Kazakistan

Astana

Ermenistan

Erivan

Akyaka

Türkmenistan

Apkabat

Nahcivan

Özerk Bölge

Dilucu

Kuzey Kýbrýs Türk Cumhuriyeti

Lefkoça

Yunanistan

Atina

Ýpsala

Bulgaristan

Sofya

Kapýkule

Türkiye'nin sýnýr komþularý

Türki Cumhuriyetler

Son yýllarda ülkeler arasýnda belirlenen bazý merkezlerde gümrük vergisi ödmeden mal alým satýmý yapılan serbest ticaret bölgeleri oluþturulmaktadır.

TÜRKÝYE'NÝN DIŐ SATIMI (ÝHRACATIMIZ)

Ülkemizin dýp ticaret hacmi yýllara göre büyümüp olsa da henüz yeterli düzeyde deðildir. Öz satýmýmýz istenilen düzeye ulaþama-mýptýr. Bunda dýp pazarlarda yapanan rekabet güçleri, hýzly ve dýparýdan alýnan ađýr sanayi ürünlerine ödenen giderlerin fazla olmasý gibi faktörler etkili olmuþtur.

Türkiye'nin Ýhraç Ettiði Baþlýca Ürünler

Madencilik sektöründe;

"Ø Krom

- Ø Bor
- Ø Civa
- Ø Manganez
- Ø Bakýr

Tarým sektöründe;

- Ø Pamuk
- Ø Tütün
- Ø Sanayi bitkileri
- Ø Ýncir
- Ø Üzüm
- Ø Zeytin
- Ø Turunçgiller
- Ø Buðday
- Ø Arpa
- Ø Sebze ve meyve
- Ø Canlý hayvan
- Ø Hayvansal ürünler
- Ø Su ürünleri

Ýmalat sanayi sektöründe:

- Ø Dokuma ve tekstil ürünleri
- Ø Bitkisel ve hayvansal yağlar
- Ø Unlu mamuller
- Ø Plastik maddeler'
- Ø Orman ürünleri
- Ø Kimyasal maddeler
- Ø Demir - çelik ürünleri
- Ø Madeni eþyalar
- Ø Ev eþyalarý
- Ø Beker
- Ø Lastik
- Ø Çimento

Türkiye'nin En Fazla Ýhracat Yaptýđý Ülkeler

Almanya, ABD,Ýspanya, Ýngiltere ,Hollanda,Ýtalya, Rusya, Fransa

TÜRKÝYE'NÝN DİP ALIMI (ÝTHALATIMIZ) Türkiye'nin dýp ticaretinde ithalatýn pay fazladýr. Bu nedenle ticarete giderleri-miz gelirlerimizden fazladýr. Ýthalatýmýzda da en fazla pay sanayi sektörüne aittir. Türkiye bir tarým ülkesi olduđu için ithalatta en az pay tarým sektö-rüne aittir.

Türkiye'nin Ýthal Ettiði Baþlýca Ürünler

Tarým sektöründe;

- Ø Çay
- Ø Kahve

- Ø Muz
- Ø Pirinç
- Ø Kauçuk

Madencilik sektöründe;

- Ø Ham petrol

Ýmalat sanayi sektöründe;

- Ø Sanayi ham maddeleri
- Ø Ýlaç
- Ø Boya
- Ø Madeni yakýtlar

"Ø Yaðlar

- Ø Suni gübre

Türkiye'nin En Fazla Ýthalat Yaptýðý Ülkeler

Almanya,Ýtalya,Fransa,Rusya,Ýngiltere

NOT:Türkiye'nin ithalat ve ihracat yaptýðý ülkelerin baþýn-da Almanya gelir.

TÜRKÝYE'NÝN ÝTHALAT VE ÝHRACATINDA ÖNEMLÝ YERE SAHÝP ÜLKELERLE YAPTIĐI TÝCARET

1) Almanya

Türkiye'ye yaptýđý ihracat:

Otomobil ve diđer taþýtlar, çeþitli makineler, plastik ve plastik ürünler, eczacýlýk ürünleri.

Türkiye'den yaptýđý ithalat:

Hazýr giyim eþyalarý, otomotiv ürünleri, elektronik eþya, yarý mamul mallar (deri, kađýt, kauçuk, tütün, meyve ve sebze.

2)ABD

Türkiye'ye yaptýđý ihracat;

Hurda demir ve çelik, sivil uçak ve helikopter, haberleşme cihazlarý, elektrikli cihazlar, eczacýlýk ürünleri, týbbi malzemeler, mýsýr ve soya yađý.

Türkiye'den yaptýđý ithalat:

Hazýr giyim eþyasý, demir ve çelik ürünleri, tütün, çeþitli meyve ve sebze.

3) Ýngiltere

Türkiye'ye yaptýđý ihracat:

Petrol ürünleri, eczacýlýk ürünleri, otomobil ve kara taþýtlarý, uçak ve çeþitli makineler.

Türkiye'den yaptýðý ithalat:

Otomotiv ürünleri, hazýr giyim eþyalarý, elektronik eþya, yarý mamul mallar (deri, kaðýt, kauçuk, meyve ve sebze.

4) Ýtalya

Türkiye'ye yaptýðý ihracat:

Motorlu kara taþýtlarý, çeþitli makineler, ilaçlar ve kimyasal maddeler, mutfak eþyalarý ve ev gereçleri.

Türkiye'den yaptýðý ithalat:

Otomotiv ürünleri, pamuk ve pamuk ipliði, hazýr giyim eþyalarý, elektronik eþyalar, demir ve çelik ürünleri, çeþitli meyve ve sebze.

5) Fransa

Türkiye'ye yaptýðý Ýhracat:

Otomobil ve diðer kara taþýtlarý, çeþitli makineler, haberleşme cihazlarý, kimyasal ürünler, ecza-cýlýk ürünleri, kozmetik ürünler, demir ve çelik ürünleri, uçak ve savunma sanayisi ürünleri.

Türkiye'den yaptýðý ithalat:

Otomotiv ürünleri, hazýr giyim eþyalarý, iplik, deri ürünler, elektronik eþya, çeþitli meyve ve sebzeler.

TÜRKÝYE'NÝN KOMPULARI VE TÜRK CUMHURÝYETLERÝ İLE YAPTIĐI TÝCARET

1) Bulgaristan(Baþkenti Sofya)

Türkiye'ye yaptıđý ihracat:

Petrol yađlarý, elektrik enerjisi, deri, bakýr ve bakýrdan eþya, iþlenmemiþ kurþun, plastik ürünler, mineral yakýt ve yađlar.

Türkiye'den yaptıđý ithalat:

Metal cevherleri, plastik mamuller, sabunlar, kađýt ve karton, cam ve cam eþya, pamuk, pamuk ipliđi, sentetik ve suni lifler, örme giyim eþyasý, seramik ürünler, kara ulaþým taþýt-la elektrikli makine ve cihazlar, turunçgiller, þeker ve þeker ürünleri, otomobil, elektrik-li eþya, tekstil ürünleri.

2) Yunanistan(Baþkenti Atina)

Türkiye'ye yaptıđý ihracat:

Pamuk, tütün, balýk ve deniz ürünleri, demir-çelik, ham deri ve kürk, kađýt, alüminyum, elektrikli makine, bakýr ve bakýr eþya, fotođraf cihazlarý.

Türkiye'den yaptıđý ithalat:

Kimyasal maddeler, balýk ve deniz ürünleri, plastik ürünler, kauçuk ürünler, otomobil lastikleri, haberleşme cihazlarý, tekstil iplikleri, giyim aksesuarlarý, ayakkabý, fýndýk, seramik ürünler, çepitli meyveler.

3) Azerbaycan(Baþkenti Bakü)

Türkiye'ye yaptıđý ihracat:

Pamuk, plastik eþya, ham deri, bakýr, alüminyum, kurþun, çeþitli sebze ve meyveler, makine ve cihazlar, yün, gübre, demir-çelik.

Türkiye'den yaptýðý ithalat:

Þeker, elektrik enerjisi, un ve unlu ürünler, margarin, buðday, zeytinyaðý, ayçiçek yaðý, süt ve ürünleri, peynir, bisküvi, deri ürünleri, deterjan, lastik ve plastik ürünler, beyaz eþya, tekstil, kaðýt ve karton, telefon, cam, halý ve ayakkabý.

4) Ýran(Baþkenti Tahran)

Türkiye'ye yaptýðý ihracat:

Petrol, ve petrol ürünleri, doðalgaz, deri, sofrata tuzu, alüminyum, bakýr, mineral yakýt ve yaðlar, halý, organik kimyasallar.

Türkiye'den yaptýðý ithalat:

Demir - çelik, kaðýt, iplik, makine, gýda ürünleri, bitkisel yað, kimya ürünleri, oto lastiði, beyaz eþya, sabun, cam eþya, pamuk, þeker, ahþap eþya, kumaþ, ayakkabý, temizlik ve kozmetik ürünleri.

5) Suriye(Baþkenti Þam)

Türkiye'ye yaptýðý ihracat:

Mineral yakýtlar ve yaðlar, pamuk, gübre, yün ve deri, petrol, motor benzini, fosfat, tuz, kükürt, sebze ve meyveler.

Þeker ve þeker ürünleri, elektrikli makineler, demir - çelik ürünleri, motorlu kara taþýtlarý, çimen-to, hayvansal ve bitkisel yaðlar, plastik, cam, seramik, alüminyum, kaðýt ve bakýr ürünleri.

6) Kazakistan(Baþkenti Astana)

Türkiye'ye yaptýðý ihracat:

Tahýl ürünleri, meyveler, pamuk, tuz, kükürt, ham petrol, demir ve çelik, bakýr ve bakýr ürünleri, çepitli makineler.

Türkiye'den yaptýðý ithalat:

Elektrikli makine ve cihazlar, mobilya, ayakkabý, halý, seramik ürünler, alüminyum, kaðýt ve karton, sabun, deterjan, kimya sanayi ürünleri, kozmetik, hayvansal, bitkisel, katý ve sývý yağlar, inþaat malzemesi, telefon, tütün ve tütün ürünleri.

7) Türkmenistan(Baþkenti Aþkabat)

Türkiye'ye yaptýðý ihracat:

Pamuk, pamuklu ürünler, mineral yağ ve yakýt, bakýr ve bakýrdan eþya, cam ve cam eþya, deri, kösele ve halý.

Türkiye'den yaptýðý ithalat:

Elektrikli makine ve cihazlar, demir-çelikten eþya, sabun temizlik malzemeleri, mobilya, aydýnlanma ürünleri, þekerli ve kakaolu ürünler, bisküvi, macun, sakýz, un, niþasta, süt

8) Özbekistan(Baþkenti Taþkent)

Hububat, yağlý tohum ve meyve, tuz, kükürt, mineral yakýt ve yağlarý, demir-çelik, bakýr ve

bakýrdan eþya, makinalar, mekanik cihazlar.

Türkiye'den yaptýðý ithalat:

Gýda ürünleri, týbbi cihazlar, elektrikli aletler, ulaþým araçlarý, elektronik ürünler, inþaat malzemesi, plastik.

KÜLTÜRLER ARASI KÖPRÜ

- Ø Anadolu ilk çaðlardan beri dünyanın en eski yerleþim merkezlerinden biri olmuþtur.
- Ø Ýklím kopullan, bol su kaynaklarý, önemli ticaret ve ulaþým yollarýnýn Anadolu'dan geçmesi buranýn yerleþim yeri olarak seçilmesinde etkili olmuþtur.
- Ø Anadolu, konumunun saðladýðý özellikler-den dolayı tarih boyunca farklı kültürlere, medeni-yetlere ve devletlere ev sahipliði yapmýþtır. Aynı zamanda ticaret ve kültür iletişimini kaynaþma noktasý olmasýyla dünyadaki birçok medeniyetin oluþmasýnda ve geliþmesinde önemli rol oynamýþtır.
- Ø Türkiye Cumhuriyeti kurulduðu ilk günler-den itibaren dýþ politikasýnda barýþý esas almýþtır. Yabancı ülke temsilcilerinin ziyareti, elçilik binale-rýnýn yapýlmasý, devletlerarasý antlaşmalar, ulus-lararasý örgütlere üyelik gibi faaliyetler Atatürk dö-nemi dýþ politikamýza ö-tepkil eder.
- Ø Türkiye, I. Dünya Savaþý'nýn ardýndan uluslararası barýþ ve güvenliði saðlamak, adaletli o-tilipkiler sürdürmek amacıyla kurulan Millet-ler Cemiyeti'ne 1932 yýlýnda üye olmuþtur.
- Ø Aynı ipleri yürüten ve II. Dünya Savaþý'ndan sonra kurulan Birleþmiþ Milletlere ise 50 asi üye arasýnda yer alarak 1945 yýlýnda üye ol-muþtur. Günümüzde dünya devletlerinin 189'u bu örgü-üyedir.
- Ø 1937 yýlýnda Türkiye, İran, Irak ve Afga-nistan, Ýtalya'nýn doðu ülkelerine yönelik politika-larýna karþý ip birliði içine girdiler ve Sadabat Paktý'ný imzaladýlar. Böylece dört ü-arasýnda dost-luk ilipkilerini sürdüreceklerine, birbirlerine saldýrý-da bulunmayacaklarýna ve sýnýrlarýnýn korunma-sýna ilipkin anlaşma saðlanmýþ oldu.
- Ø .Atatürkçülüðün ilkelerinden biri de tam baðýmsýzlyktýr. Atatürk, Kurtuluþ Savaþý sonunda düþmanlardan kurtararak tam baðým-sýzlyðýna kavuþturdu.
- Ø Atatürk'e göre, Türk halkýnýn haysiyeti, onurlu bir halk olarak yapamasý ancak tam baðým-sýzlykla saðlanabilirdi. Bu nedenle dýþ politikadaki anlayýþnýn tam baðýmsýzlyk ilkesi ü- kurdu.
- Ø Baðýmsýzlyða çok önem veren Atatürk Sovyetler Birliði egemenliði altýnda yapayan Türk-leri bir gün tam baðýmsýzlyðýna kavuþacaðýný önceden sezmiþ ve "Bugün güneþin ađardýðýný na-sýl görü-bütün Doðu uluslarýnýn da uyanýþlarýný öyle görüyorum. Baðýmsýzlyk ve öz-gürlüðüne kavuþacak ol-ulus vardýr. Onlarýn yeniden doðuþu bütün güçlülere ve bütün engellere karþý çýkacaklar ve ken-bekleyen geleceðe ulaþacaklardýr." demiþtir.
- Ø Atatürk bu duruma hazýr olmamýzy ve Türk kardeþlerimize sahip çýkmamýz gerektiðini vurgula-

- Ø Dünyada 250 milyondan fazla Türk yaþa-maktadýr. 70 milyonu aþan nüfusu ile ülkemiz en fazla Türkün yaþadýðý yerdir. Türkiye dýþýnda yaþa-yan vatandaþlarýmýzýn sayýsý 5 milyona yakýndýr. 3 aþan Türk varlýðý ile en fazla Türk'ün yaþadýðý ülke Almanya'dýr. Bunun dýþýnda Fransa, Hollanda, Belçika, Avusturya, Ýsviçre ve Ýsveç'te de Türk vatandaþlarýmýz bulunmaktadýr. Türkler bu ülkelere genellikle çalyþmak için gitmiþtir.

ULUSLARARASI ÝP BÝRLÝÐÝ

Yardımlaþma, kendi gücümüzü ve olanaklarýmýzý, baþkalarýnýn iyiliði için kullanmaktýr. Dayanýþ topluluðu oluþturan bireylerin bir konuda, duygu, düþünce ve karþýlýklý çýkar birliði içinde olmalarýdýr.

Her ülke doðal afetlerden ve çevre sorunlarýndan zarar görenlere yardım etmek amacıyla yardım kurumlarý kurmuþlardýr. Ülkeler tek baþlarına çözemeyecekleri doðal afetler ve çevre sorunlarýna karþýlaþtýklarý zaman diðer ülkelerden yardım alýrlar.

Doðal afetlerin ve çevre sorunlarýnýn ortaya çýkmasý sonucu birçok ülke, uluslararası yardım kurumlarý ve sivil toplum örgütleri ip birliði yaparak insanlýða hizmet etmekte-dirler. Hýzly teknolojik geliþmeler çevre sorunlarýný da beraberinde getirmiþtir. Bu sorun-larla baþa çýkmak için ülkeler uluslar arası konferanslar düzenleyip uluslararası sözleşme-ler yapmaktadırlar. Örneðin Kyoto Anlaþması, geliþmiþ ülkelerin sera etkisi yaratan gazlarýn salýnımýný 2008-2012 y. arasında %5,2 düþürmelerini öngörmektedir.

DOÐAL AFETLER

- Ø Deprem
- Ø Erozyon
- Ø Sel baskýný
- Ø Çýð
- Ø Toprak kayması
- Ø Yangýn

ÇEVRE SORUNLARI

- Ø Havanýn kirlenmesi
- Ø Suyun kirlenmesi

- Ø Toprađýn kirlenmesi
- Ø Dođal varlýklarýn yok olmasý

Bu sorunlar karpýsýnda hizmet veren çepitli uluslar arasý yardým kuruluþlarýndan bazýлары þunlar

- Ø Kýzýlay
- Ø Kýzýlhaç
- Ø FAO (BM Gýda ve Tarým Örgütü)
- Ø WHO (BM Dünya Sađlýk Örgütü)

Türkiye Kýzýlay Derneđi uluslararası yardýmlarý nedeniyle dünya kamuoyu tarafýndan takdir edilmiþtir. Kýzýlay özellikle bulunduđu bölge (Balkanlar, Kafkaslar, Orta Dođu) iþerisindeki ülkelere yönelik yapmýþ olduđu çalıþmalarda Türkiye'yi en iyi þekilde temsil etmiþtir. Güney Asya meydana gelen tsunami ve Pakistan depreminde zarar gören afetzedelere de yardým etmiþtir. Savaþta ve barýþta Uluslararası Kýzýlhaç Komitesiyle iþ birliđi yaparak afet, felaket ve acil yardým çalıþmalarýna katýlmaktadıır. Kýzýlay afet böl-gelerine ekipler gönderir, acil yardým malzemesi ve para yardýmlarýnda bulunur.

TÜRK ÝP BÝRLÝĐÝ VE KALKINMA AJANSI (TÝKA)

Sovyetler Birliđi'nin dađýlmasýndan sonra kurulan TÝKA; Türk dilinin konuþulduđu ülkeler topluluklar öncelikli olmak üzere, geliþmekte olan ülkelere teknik yardým vermek ve öncelikli ülke-lerle iþ birliđi ortamýný geliþtirmek amacýyla kurul-muþtur.

TÝKA, kurulupundan itibaren Türk Cum-huriyetlerine ekonomik kalkýnmalarýnda katkı sağ-lanarak çok sayýda yardým faaliyetinde bulun-muþtur.

Türkçe'nin yaygýnlaþtırýlmasý amacýyla TÝKA tarafýndan dünya çapýnda 21 üniversitede bölüm ve merkezleri, faaliyet gösterdiđi ülkelerde ilgi odađý olmuþtur.